

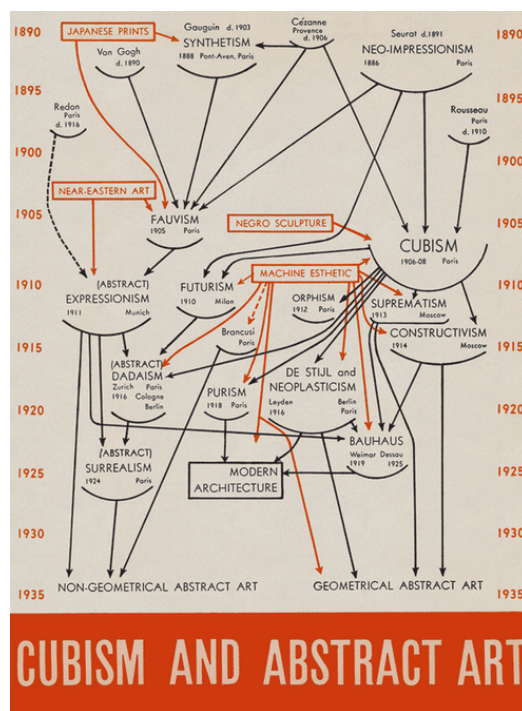
GAIR A DELWEDD

Ail gynhadledd Rhwydwaith
Moderniaid Cymru

Y Drwm, Llyfrgell Genedlaethol Cymru,
Aberystwyth
&
Yr Ysgol Gelf Prifysgol Aberystwyth
12 - 13 O Fedi 2017

Prif siaradwr
Laura Marcus, Prifysgol Rhydychen

Galwad am Bapurau

Ychydig o destunau sydd wedi llwyddo cyfuno gair a delwedd mewn modd mor drawiadol a dylanwadol â Llinell Amser Alfred Barr. Ymddangosodd am y tro gyntaf ar glawr catalog arddangosfa *Cubism and Abstract Art* a chafodd ei gynnal yn Amgueddfa Gelf Fodern, Efrog Newydd (Museum of Modern Art - MOMA) yn y flwyddyn 1936. Trwy gyfarwyddid Barr, cynorthwywyd MOMA i ymsefydlu naratif moderniaeth artistiaidd yn y 1930au. Ers hynny, y llun yma sydd wedi cael ei hatgynhyrchu fwyaf yn y byd gorllewinol ac mae'n parhau i lywio ein dealltwriaeth o hanes celf fodern hyd at heddiw.

Ar gyfer ei hail gynhadledd – a threfnwyd ar y cyd gyda Chanolfan Gair a Delwedd David Jones Prifysgol Aberystwyth, Llyfrgell Genedlaethol Cymru ac Ysgol Gelf Aberystwyth – mae Rhwydwaith Moderniaid Cymru (MONC) yn bwriadu trafod perthynas symbiotig rhwng celfyddydau gweledol a'r gair ysgrifenedig fel y nodir yn nelwedd eiconig Barr. Sut ymatebodd yr artistiaid i destunau llenyddol? Sut llwyddodd awduron cynnwys elfennau gweledol yn eu barddoniaeth a rhyddiaith? Sut dechreuodd cydweithrediadau rhwng awduron a'r artistiaid? A sut llwyddodd testunau, o ludweithiau i gylchgronau a llyfrau lloffion, cyfuno gair a delwedd mewn ffyrdd radicalaidd newydd?

Yng Nghymru, roedd ffigyrau fel David Jones, Brenda Chamberlain a Margiad Evans yn gweithio ar draws celf a llenyddiaeth trwy farddoni, peintio, ysgrifennu straeon byr, neu argrafflunio. Mae testunau megis *Caseg Broadsheets* Brenda Chamberlain ac Alun Lewis yn cydosod barddoniaeth fodern gyda thoriadau pren arbrofiadol. Yn ddiweddarach, mae'r ffotograffydd Aled Rhys Hughes ac Opera Cenedlaethol Cymru wedi ymateb yn aml-gyfyngol at gerdd fawr David Jones, *In Parenthesis*.

Yn ystod y deuddydd, ein nod yw archwilio'r cysylltiadau niferus sy'n bodoli rhwng gair a delwedd o fewn amrywiaeth o destunau Cymraeg a thu hwnt. Rydym yn gwahodd ymatebion rhyngddisgyblaethol at unrhyw agwedd ar air a delwedd ym moderniaeth, ond rydyn yn croesawu ysgolheigion sy'n gweithio ar awduron neu artistiaid Cymraeg yn enwedig, yn ogystal â chelf ac ysgrifennu modernaid yng Nghymru. Mae'n hen bryd i ni ailadrodd stori'r celfyddydau gweladwy yng Nghymru ac mae'r gynhadledd yma'n gyfle arbennig i drafod dyfodol y maes datblygedig yma. Beth y dylai hanes celf fodern Gymreig fod a beth yw'r perthynas gyda chelfyddydau eraill yn enwedig llenyddiaeth?

Er ein bod ni'n rhwydwaith Cymreig, mae gennym agwedd a chanfyddiad rhyngwladol. Mae gennym ddi-ddordeb yng nghysylltiadau rhyngwladol y celfyddydau yng Nghymru yn ogystal â sut mae lle, iaith a hanes wedi effeithio ar broffion celfyddydol dros y byd, yn enwedig 'gwledydd bychain' eraill.

Gyda'r syniadau yma yn ein meddyliau, rydym yn gwahodd argymhellion ar bynciau sy'n cynnwys, ond heb ei gyfyngu i:

- Ymatebion llenyddol i gelf.
- Ymatebion celf i lenyddiaeth
- 'Artist-awduron' (a'r gwrthwyneb)
- Cyfuniadau radical rhwng gair a delwedd.
- Prosiectau traws-gyfrwng, e.e. cylchgronau, poster, nofelau graffig.
- Dylunio llyfrau / Argraffu / Llyfrau gyda lluniau
- Tebygolrwydd a gwahaniaethau rhwng ffurfiau gwledol a geiriol celf.
- Addasiadau gwledol, ffilm, neu lenyddol.
- Cydweithredu rhyngddisgyblaethol.
- Delweddau a theitlau / Capsiynau
- Ffilm a/neu Deitlau mewnol
- Ymyriadau Pensaernïol.
- Lliw
- Ffotograffiaeth a llyfrau ffotograffwyr / Arweinlyfrau Teithio
- Ymatebion cyfoes rhyng-/amlddisgyblaeth i foderniaeth.
- Cyfleoedd a heriau gwneud doethuriaeth ymarferol yn y celfyddydau gweladwy.

Mae'r llyfrgell genedlaethol a'r Ysgol Gelf yn croesawi ymchwilwyr sydd eisiau archwilio eu harchifau eang gyda'r bwriad o roi papur ar ffrwyth eu hymchwil.

Dylid fod cynigion ar gyfer rhoi papur (20 munud) gynnwys crynodeb (300 gair), manylion cyswllt y siaradwr a bywgraffiad byr (100 gair). Mae croeso i chi rhoi papurau yn y Gymraeg (gyda chyfieithu ar y pryd) neu Saesneg; gadewch i ni wybod, os gwelwch eich bod yn dda, pa iaith rydych yn bwriadu trafod eich papur. Os rydych eisiau cyflwyno bywgraffiad a chrynodeb yn y Gymraeg, plis a fedrwch chi ddarparu copi Saesneg i ni hefyd. Diolch o galon.

Gyrrwch eich argymhellion i modernistnetworkcymru@gmail.com erbyn 24 Chwefror 2017.

Ers 2014, mae MONC wedi bwriadu arddangos amrywiaeth ymchwil sydd ym maes moderniaeth yng Nghymru heddiw. Trwy'r wefan, rhestr bostio a chynadleddau, mae'n dod ag ysgolheigion a gweithwyr proffesiynol yn y maes gyda'i gilydd er mwyn annog cydweithredu a chyfathrebiad. Am fwy o wybodaeth, ewch i <https://modernistnetworkcymru.org>.

